Sławomir Konieczny, Agnieszka Kurdyś

Analiza efektywności wykorzystania środków z europejskiego funduszu społecznego w powiatowym urzędzie pracy w Sławnie w latach 2006-2007

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 8, 161-167

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

Sławomir Konieczny
Agnieszka Kurdyś

ANALIZA EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W SŁAWNIE W LATACH 2006-2007

Wprowadzenie

Europejski Fundusz Społeczny, stworzony w 1957 roku, jest głównym narzędziem finansowym Unii Europejskiej, służącym do inwestowania w kapitał ludzki. Wspiera zatrudnienie i pomaga zdobywać lepsze wykształcenie i umiejętności. To z kolei zwiększa szanse na rynku pracy dla beneficjentów programu. Państwa członkowskie i regiony opracowują własne Programy Operacyjne EFS, które stanowią reakcję na realne potrzeby w terenie.

Powiat sławieński charakteryzuje się małą ilością zakładów pracy (zwłaszcza o wyższym zatrudnieniu), niską konkurencyjnością gospodarki i niekorzystną charakterystyką bezrobocia. Występuje tu wysokie bezrobocie strukturalne, obejmujące zwłaszcza osoby o niskim poziomie wykształcenia i osoby ze skrajnych grup wiekowych, tj. osoby starsze i młodzież. Jeśli na terenie powiatu można zaobserwować rozwój przedsiębiorczości, to są to jedynie niewielkie firmy zakładane przez osoby fizyczne. Duża część z nich ma charakter sezonowy i często poza sezonem zostają zawieszone lub rozwiązane.

Środki pomocowe wykorzystywane przez PUP w Sławnie zakładały trwałe wyłączenie osób długotrwale bezrobotnych z ewidencji w urzędzie pracy, ale również, przynajmniej częściowe ograniczenie przyczyn tego zjawiska.

Celem niniejszego opracowania jest analiza efektywności wykorzystania środków z EFS przez Powiatowy Urząd Pracy (PUP) w Sławnie. W przygotowaniu publikacji w znacznej mierze oparto się na materiałach uzyskanych z tego urzędu. Badania obejmują okres lat 2006-2007.

1. Europejska Strategia Zatrudnienia

Traktat Amsterdamski, który został podpisany w czerwcu 1997 roku, wprowadził nowy rozdział dotyczący zatrudnienia do Traktatu Rzymskiego. Tak powstały podstawy prawne dla Europejskiej Strategii Zatrudnienia (*European Employment Strategy*). Zawarto porozumienie, w myśl którego kraje członkowskie, określając realizację polityki zatrudnienia, zmierzać będą do realizacji wspólnych celów określanych w Strategii Zatrudnienia. Do oceny sytuacji na rynku pracy (na bazie Wspólnego Raportu o Zatrudnieniu) i określania corocznych wytycznych zobligowana jest Rada Unii Europejskiej. Kraj członkowski na podstawie tych wytycznych zobowiązany jest opracować Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia. W dokumencie tym dany kraj prezentuje swoje dokonania w dziedzinie zatrudnienia w minionym roku, a także plany na przyszły rok. W listopadzie 1997 roku, podczas szczytu w Luksemburgu, przyjęto pierwsze wytyczne w sprawie zatrudnienia, oparte na tzw. Filarach Europejskiej Strategii Zatrudnienia:

a) poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia poprzez rozwój jakości zasobów ludzkich;
b) rozwój przedsiębiorczości;
c) poprawa zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i pracowników;
d) wzmocnienie polityki równości szans na rynku.

W lipcu 2003 roku zostały przedstawione nowe wytyczne w sprawie zatrudnienia (Cele Europejskiej Strategii Zatrudnienia na lata 2004-2010):

Cel 1. Pełne zatrudnienie.

Cel 2. Poprawa jakości i produktywności pracy.

Cel 3. Wzmocnienie spójności społecznej i integracji.

2. Obszary wsparcia EFS

Europejski Fundusz Społeczny realizowany jest w pięciu obszarach wsparcia, które obejmują:

1. Aktywną politykę rynku pracy – obszar ten ma na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu wśród kobiet i mężczyzn, integrację z rynkiem pracy osób długotrwale bezrobotnych, jak również integrację zawodową ludzi młodych oraz osób nieobecnych przez dłuższy czas na rynku pracy.
2. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego – ten obszar dotyczy osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie mogą odnaleźć się na rynku pracy i korzystają długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej (ograniczenie marginalizacji społecznej, przygotowanie tych osób do wejścia na rynek pracy lub powrót do życia zawodowego).
3. Kształcenie ustawiczne – zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych, edukacji i doradztwa. Celem jest podwyższenie, utrzymanie potencjału zatrudnieniowego, a także promowanie mobilności zawodowej, co polepsza dostępność i integrację z rynkiem pracy.
4. Doskonalenie kadr gospodarki oraz rozwój przedsiębiorczości – obszar ten popiera innowacyjność i potencjał adaptacyjny w zakresie organizacji pracy, rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy a także podwyższanie kwalifikacji, adaptację wykwalifikowanej, zdolnej kadry pracowniczej do zmiennych warunków rynku pracy.
5. Zwiększanie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy – w tym obszarze chodzi o zmniejszenie dysproporcji wynikającej z dyskryminacji kobiet w rozwoju kariery zawodowej, dostępu do miejsc pracy, pomocy w uruchamianiu działalności gospodarczej.

Dodatkowo EFS wspiera kwestie horyzontalne, jak: rozwój lokalny, równość szans, zrównoważony rozwój, a także rozwój społeczeństwa informatycznego. Poprzez rozwój lokalny należy tu rozumieć wzmocnienie więzi wspólnot lokalnych, jak również zaangażowanie władz i mieszkańców w rozwój społeczno-gospodarczy regionu przez działania na zasadzie partnerstwa. Równość szans odnosi się nie tylko do równych szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy i do wyrównania szans edukacyjnych, ale także do osób narażonych na wykluczenie społeczne (osoby z terenów wiejskich, zaniedbanych, osoby niepełnosprawne). Rozwój społeczeństwa informatycznego oznacza nie tylko podnoszenie poziomu technologicznego i umiejętności korzystania z nowoczesnej techniki komunikacyjno-informacyjnej, ale również nowoczesne formy zarządzania, organizacji, a także podwyższanie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

3. Projekty realizowane w PUP w Sławnie

PUP w Sławnie w latach 2006-2007 prowadził równolegle dwa projekty EFS. Pierwszym było działanie 1.2 pod nazwą: *Perspektywy dla młodzieży* z priorytetu 1, czyli *aktywna polityka rynku pracy oraz integracja zawodowa i społeczna* (schemat A: *wspieranie młodzieży na rynku pracy*). Drugim był projekt o nazwie *Pakiet pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych* z działania SPO RZL 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*. Oba te działania należą do Priorytetu 1 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich. Okres realizacji obu projektów trwał od 01.02.2006 do 30.09.2007 r.

4. Efekty realizacji programu w ramach działania 1.2

Udział w projekcie wzięło 346 osób, w tym 174 mężczyzn i 172 kobiety, tak aby zasada równości została zachowana. Planowana liczba beneficjentów przewidziana we wniosku o dofinansowanie wynosiła 352 osoby, więc wskaźnik wyniósł 98,3%. Przeprowadzono następujące szkolenia: monter okien PCV, ABC przedsiębiorczości, obsługa wózków widłowych, kurs kwalifikacyjny szeregowych PSP, Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych, prawo jazdy kat. C, obsługa kas fiskalnych z minimum sanitarnym, stylizacja paznokci. W czasie trwania projektu 193 osobom zapewniono poradnictwo zawodowe, 156 osobom pośrednictwo pracy. W szkoleniach udział wzięły 193 osoby (wskaźnik wyniósł 98,47%). Ukończone szkolenie pozwoliło 60 osobom na zatrudnienie. Po odbyciu stażu zawodowego kolejne 60 osób znalazło pracę. 38 osób zrezygnowało z udziału w projekcie z różnych przyczyn, a na ich miejsce kierowano osoby z listy rezerwowej (10 osób później powróciło do projektu). 27 osób otrzymało dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, po wcześniejszym ukończeniu kursu ABC przedsiębiorczości (tu wskaźnik wyniósł 100%). Wszystkie te osoby podjęły samozatrudnienie. Uczestnictwo w szkoleniach i stażach zawodowych umożliwiło 307 osobom podniesienie lub zmianę swoich kwalifikacji zawodowych. Osoby uczestniczące w tych formach działania otrzymały zwrot kosztów dojazdu na miejsce szkolenia lub stażu i zwrot kosztów badań lekarskich. Wypłacono również stypendia szkoleniowe i stażowe.

Na projekt wydano łącznie 1 244 699,64 zł. Wszystkie kursy i szkolenia odbywały się przy Inkubatorze Przedsiębiorczości w Sławnie.

5. Efekty realizacji programu w ramach działania 1.3

Około 66,5% osób bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne, powyżej 25 roku życia. Wartość ta zmienia się minimalnie w ciągu roku i spowodowana jest sezonowością. Wśród osób długotrwale bezrobotnych przeważają kobiety (około 53% ogółu). Dużą liczbę osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej stanowią osoby z zasadniczym wykształceniem zawodowym, gimnazjalnym i niższym. Dodatkowo duża część osób posiada zawody, na które jest niskie zapotrzebowanie, dlatego dla tych osób ważne jest uczestniczenie w szkoleniach i innych formach aktywizacji zawodowej. Właśnie dzięki szkoleniom przy wsparciu z EFS osoby bezrobotne mają szanse podnieść swoje kwalifikacje lub zmienić je na takie, na jakie zgłaszane jest zapotrzebowanie na rynku pracy.

W okresie realizacji projektu udział w nim rozpoczęło 713 osób, w tym 418 mężczyzn i 295 kobiet, przy czym 205 osób to długotrwale bezrobotni. Udział w projekcie zakończyło 687 osób, w tym 196 długotrwale bezrobotnych. Z różnych przyczyn udział przerwało łączne 26 osób (także i w tym przypadku na ich miejsca weszły osoby z listy rezerwowej). Beneficjentom zapewniono pośrednictwo i doradztwo zawodowe. Spośród grupy uczestniczącej w szkoleniach zatrudnienie znalazło 208 osób (zakładano, że będzie to 150 osób, a więc cel został osiągnięty). 160 osób dzięki dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej podjęło samozatrudnienie. Wszyscy uczestnicy biorący udział w projekcie otrzymali stypendia lub dodatki szkoleniowe oraz otrzymali zwrot kosztów za dojazdy i za badania lekarskie. Przy realizacji tego działania zorganizowano kurs j. angielskiego i j. niemieckiego, kurs spawacza, malarza – konserwatora konstrukcji stalowych, drwala – operatora pilarki, kurs obsługi programu magazynowo-handlowego „Subiekt", kurs obsługi kasy fiskalnej i nowoczesnych technik sprzedaży, kurs pracownika ochrony fizycznej I stopnia, kurs prawa jazdy kat. C, C+E, D, kurs grafika komputerowego z umiejętnością projektowania stron WWW, kurs kadrowo-księgowy, szkolenia operatora żurawia, obsługi wózków widłowych i sprzętu ciężkiego oraz kurs florystyczny. Beneficjenci, którzy ukończyli kurs ABC przedsiębiorczości, otrzymali dotację.

Łącznie Inkubator Przedsiębiorczości w Sławnie przyznał w obu latach następujące dotacje:

1. Na branżę budowlaną w 2006 r. przyznano 25 dotacji, w 2007 r. – 41 dotacji.
2. Na branżę handlową w 2006 r. 28 osób otrzymało wsparcie, w 2007r. – 20 osób.

3. Na usługi dla ludności w 2006 r. przyznano pomoc 34 osobom, a w 2007 r. 33 uczestnikom szkoleń.
4. Na inne branże, jak np. ośrodek szkolenia kierowców 4 dotacje, wyrób świec 3 dotacje, połów ryb 2 dotacje, siłownia 1 dotacja, modelarstwo lotnicze 1 dotacja, agencja agroturystyczna 1 dotacja, ogrodnictwo 2 dotacje. Łącznie dotacje na inne branże w 2006 i 2007 r. otrzymało 28 osób.

Podsumowanie

Z przytoczonych danych można wnioskować, że tendencja tworzenia własnych działalności rozwija się w tym powiecie w kierunku usług dla ludności (67 dotacji), branży budowlanej (66 dotacji) i branży handlowej (48 dotacji). Rozkwit gospodarczy ogranicza się tu zaledwie do kilku miesięcy w roku, w sezonie wiosenno-letnim, stąd tendencja rozwojowa nastawiona na usługi i handel – głównie na potrzeby turystów i kuracjuszy. Jednak wsparcie z EFS nie objęło jedynie dotacji. Były to również liczne szkolenia i staże zawodowe, w których udział wzięły łącznie 994 osoby, z czego 268 znalazło pracę. W ten sposób założenia przyjęte przy opracowywaniu wniosków zostały osiągnięte z korzyścią dla beneficjentów programu. Ponadto należy zauważyć, że dwa lata prowadzenia projektów z EFS dały wiedzę nie tylko uczestnikom, ale również jednostkom organizacyjnym wdrażającym, prowadzącym i rozliczającym projekty, co z pewnością dobrze rokuje na przyszłość

ANALYSIS OF EFFICIENCY OF EUROPEAN SOCIAL FUND USAGE IN LABOUR OFFICE OF SŁAWNO PROVINCE IN 2006-2007

Summary

Creation own activities is developed in this region in direction of services for populations (67 of grant-in-aid), of builder's line (66 grant-in-aid) and of commercial line (48 grant-in-aid). Development economic limits oneself here only just to several of months in year, in spring-summer season, from here of development tendency disposed on services and trade – mostly on needs of

tourists and of patients. Support from EFS is also numerous instructions and professional trainings, in of which participation took together 994 persons, from what 268 from them found work. Two years of leadership of projects from EFS gave knowledge not only to participants, but also to organizational individuals initiating, leading and reckoning up projects.

Translated by Sławomir Konieczny
and Agnieszka Kurdyś